

RAPORT Z DZIAŁAŃ
PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI
SANITARNEJ W ZAKRESIE ZDROWIA
PUBLICZNEGO
za 2025 rok
Powiat Kędzierzyńsko-Kozielski

Państwowy Powiatowy Inspektor
Sanitarny w Kędzierzynie-Koźlu
mgr Małgorzata Kopczyńska

Kędzierzyn- Koźle, 26 luty 2026 rok

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI.....	2
1. WSTĘP.....	3
2. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA	5
2.1 SZCZEPIENIA OCHRONNE.....	8
3. STAN SANITARNY PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ 10	
3.1 Legionella sp.....	10
3.2 Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej.....	11
3.3 Nadzór nad zaopatrzeniem w wodę do spożycia.....	11
3.4 Kąpieliska.....	13
3.5 Pływalnie	14
Wnioski.....	14
Podsumowanie	15
4. NADZÓR NAD HIGIENĄ ŻYWNOSTCI, ŻYWIENIA, MATERIAŁAMI I WYROBAMI PRZEZNACZONYMI DO KONTAKTU Z ŻYWNOSTCIĄ ORAZ PRODUKTAMI KOSMETYCZNYMI.....	15
4.1 Stan sanitarny w nadzorowanych zakładach	16
4.2 Ocena żywienia w obiektach żywienia zbiorowego zamkniętego.	17
4.3 Jakość zdrowotna środków spożywczych	17
4.4 Obrót suplementami diety, żywnością przeznaczoną dla niemowląt i małych dzieci oraz żywnością specjalnego przeznaczenia medycznego i środkami spożywczymi zastępującymi całodzienną dietę, do kontroli masy ciała.	17
4.5 Współpraca z innymi jednostkami kontrolnymi	18
Wnioski.....	18
5. HIGIENA ZAKŁADÓW PRACY.....	19
Bieżący nadzór sanitarny	19
5.1 Czynniki szkodliwe	20
5.2 Czynniki biologiczne.....	20
5.3 Prekursory narkotykowe kategorii 2 i 3	21
5.4 Produkty biobójcze	21
5.5 Usuwanie wyrobów zawierających azbest	21
5.6 Postępowanie administracyjne i egzekucyjne	22
5.7 Choroby zawodowe	22
5.8 Nadzór nad produktami kosmetycznymi.....	22
5.9 Nadzór nad środkami zastępczymi.....	22
Wnioski.....	22
6. OCENA STANU SANITARNEGO PLACÓWEK NAUCZANIA I WYCHOWANIA	23
7. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	27
8. PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA	27

1. WSTĘP

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Kędzierzynie-Koźlu jest publicznym zakładem opieki zdrowotnej, którego organem założycielskim jest Wojewoda Opolski. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kędzierzynie-Koźlu realizował zadania z zakresu zdrowia publicznego, określone ustawą z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity Dz. U. 2024 r. poz. 416). Działania te miały na celu ochronę zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwych czynników środowiskowych, zapobieganie powstawaniu i szerzeniu się chorób zakaźnych i zawodowych.

Oceny bezpieczeństwa sanitarnego powiatu dokonano na podstawie kontroli prowadzonych w ramach bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, w tym pobranych do badań laboratoryjnych próbek żywności i wody, oraz na podstawie przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych, zarejestrowanych zgłoszeń chorób zakaźnych i zawodowych.

Poza działalnością kontrolną prowadzona była działalność z zakresu promocji zdrowia mająca na celu kształtowanie wśród mieszkańców powiatu odpowiednich postaw i zachowań prozdrowotnych. Ponadto realizowano współpracę z zakresu zarządzania kryzysowego na poziomie powiatu, poprzez czynny udział w działaniach antykryzysowych związanych z występującą sytuacją ewentualnego zagrożenia zdrowia mieszkańców powiatu.

Niniejsza ocena zawiera najważniejsze informacje dotyczące stanu sanitarnego powiatu obejmującego swoim zakresem 6 gmin.

Pod nadzorem sanitarnym w 2025 roku znajdowało się 2076 obiektów, w których przeprowadzono 2273 kontroli sanitarnych.

Dane dotyczące działalności kontrolno- represyjnej przedstawia poniższa tabela:

DZIAŁAŃ KONTROLNO- REPRESYJNA											
Wyszczególnienie			Badania ogółem	Wykonane oznaczenia (fizyczne)	Liczba pobranych próbek	Kontrole (wizytacje)	Decyzje wydane w pierwszej instancji		Postanowie nia	Nałożone mandaty	Kwota nałożonych mandatów [zł]
							merytoryczne	płatnicze			
Ogółem			130	1768	681	2273	272	132	138	52	16350
Komórki organizacyjne Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Kędzierzynie- Koźlu	Higiena	Komunalna	-	-	300	174	61	14	45	-	-
		Żywności, żywienia i przedmiotów użytku	-	-	224	571	195	69	-	50	15550
		Pracy	-	-	2	89	13	6	-	1	300
		Dzieci i młodzieży	130	1768	-	185	3	2	-	1	500
	Epidemiologia		-	-	155	1086	-	-	-	-	-
	Zapobiegawczy nadzór sanitarny		-	-	-	38	-	41	93	-	-
	Środki zastępcze		-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Inne		-	-	-	49	-	-	-	-	-
		Graniczna kontrola sanitarna żywności oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością		-	-	-	81	-	-	-	-

2. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA

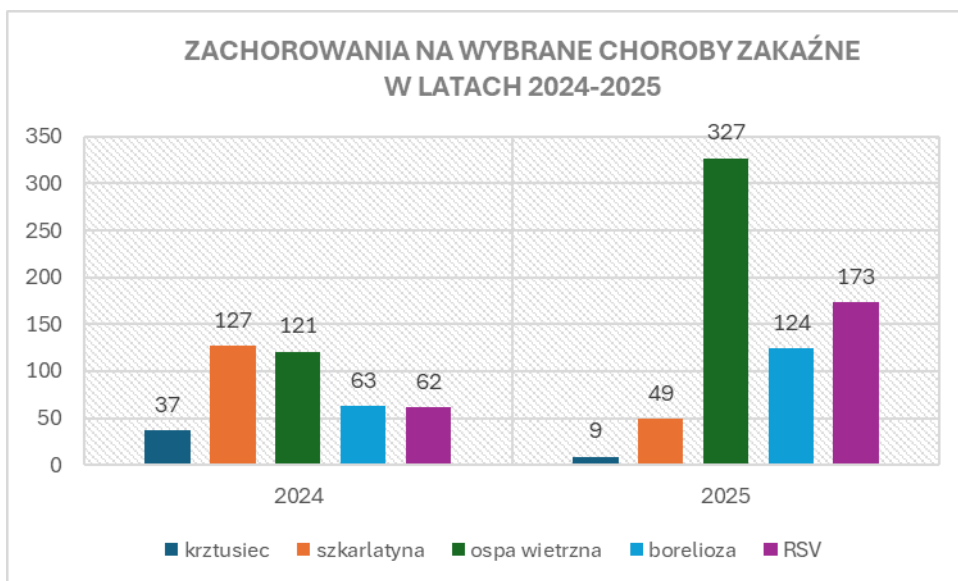
W roku ubiegłym w powiecie zarejestrowano 3402 zachorowania na choroby zakaźne, w tym 309 osób wymagało hospitalizacji.

ANALIZA PORÓWNAWCZA ZAPADALNOŚCI NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŹNE NA TERENIE POWIATU KĘDZIERZYŃSKO-KOZIELSKIEGO W LATACH 2024-2025

JEDNOSTKI CHOROBOWE	POWIAT KĘDZIERZYŃSKO-KOZIELSKI		WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE
	2024 ROK	2025 ROK	2025 ROK
Ospa wietrzna	14,11	38,48	339,4
Borelioza	7,35	14,59	144,6
Róża	2,22	2,00	20,3
Salmonelozy	1,87	0,82	14,67
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe	5,95	2,82	61,18
Wirusowe zakażenia jelitowe	4,8	6,36	69,92
Płonica (szkarlatyna)	14,81	5,77	53,62
Zakażenia HIV	0,47	0,47	3,02
Choroby weneryczne	0,47	0,59	10,58
Wirusowe zapalenie wątroby typu A	0,12	0,12	3,34
Wirusowe zapalenie wątroby typu B	0	0,24	9,50
Wirusowe zapalenie wątroby typu C	0,35	0,47	8,74
COVID 19	85,39	88,62	713,60
Legioneloza	0,12	0,12	0,97
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych	0,35	0,24	0,86
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	0,47	0,59	3,89
Zakażenia wirusem RSV	7,23	20,36	237,37
Krztusiec	4,32	1,06	13,70
Grypa	40,94	185,95	1752,07
Choroba inwazyjna wywołana przez Streptococcus pneumoniae	1,28	0,94	6,15
Odra	0	0,12	0,32
Listerioza	0	0,24	0,65
Świnka	0,12	0,12	1,83

Tabela przedstawia współczynnik zapadalności na poszczególne jednostki chorobowe w przeliczeniu 10 tys. mieszkańców powiatu kędzierzyńsko - kozielskiego w odniesieniu do województwa opolskiego (liczone na 100 tys. mieszkańców)

Sytuacja epidemiologiczna niektórych chorób zakaźnych w 2025 roku w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim zmieniła się w porównaniu z 2024 rokiem. Odnotowano ponad czterokrotny wzrost zachorowań na gripę, duży wzrost zachorowań na boreliozę, ospę wietrzną oraz zakażeń wirusem syncytialnym układu oddechowego (RSV), wyraźny spadek zachorowań na salmonelozę, szkarlatynę i krztusiec. Ilość zachorowań na COVID-19 i różę była na podobnym poziomie jak w roku 2024.

Zwiększona ilość odnotowanych zachorowań na gripę oraz RSV może być spowodowana między innymi powszechnym stosowaniem w placówkach POZ testów antygenowych.

Zgłoszono do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej 1580 zachorowań na gripę, z czego 92 osoby były hospitalizowane.

Najskuteczniejszym sposobem profilaktyki grypy są regularne, sezonowe szczepienia. Zapewniają wysoką ochronę przed powikłaniami pogrypowymi. Zaleca się aby szczepionki przeciw grypie podawać każdego roku każdemu już od 6 miesiąca życia, o ile nie ma przeciwwskazań medycznych.

Rekomendowany przez WHO poziom wszczepialności społeczeństwa powinien wynosić 75 %, tymczasem stan zaszczepienia mieszkańców powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego w 2025 r. wyniósł zaledwie 5,1 %.

W sezonie jesienno-zimowym w 2025/2026 kontynuowany jest nadzór epidemiologiczny i wirusologiczny nad gripą, który w ramach programu „SENTINEL”, prowadzony obecnie jest w sześciu placówkach. Celem nadzoru jest pobieranie materiału do badań wirusologicznych od chorych podejrzanych o zakażenie wirusami grypy A, B oraz wirusami oddechowymi RSV, parainfluenza typu 1, 2, 3, adenowirusami oraz SARS-CoV-2 (od X 2022 r.).

W 2025 r. odnotowano:

- 7 zachorowań na salmonelozę, z czego 5 przypadków wystąpiło jako zatrucie pokarmowe, u dwóch osób doszło do zakażenia uogólnionego. 6 osób było hospitalizowanych. Nie odnotowano ognisk zatruc pokarmowych spowodowanych pałeczkami *Salmonella* spp.

- 4 zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby typu C,

- 2 zachorowania na wirusowe zapalenie wątroby typu B,

Wszystkie zachorowania miały postać przewlekłą. Nie odnotowano zakażeń w postaci ostrej.

- 1 zachorowanie na wirusowe zapalenie wątroby typu A, które wymagało hospitalizacji. Skuteczną formą ochrony przed zachorowaniem, nawet po kontakcie z osobą chorą, są szczepienia, dwie dawki szczepionki wystarczą aby uodpornić się na całe życie.

- 1 zachorowanie na odrę u dziecka uczęszczającego do przedszkola na terenie Kędzierzynie-Koźła. Zachorowanie miało bardzo łagodny przebieg. Dziecko było zaszczepione przeciw odrze, śwince i różyczce zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych (przypadek potwierdzony badaniem laboratoryjnym wykonanym w Narodowym Instytucie Zdrowia Publicznego PZH – Państwowym Instytucie Badawczym).

- 1 zachorowanie na legionelozę, które miało bardzo ciężki przebieg, pacjent zmarł. Przeprowadzono dochodzenie epidemiologiczne w ramach, którego wykluczono obecność pałeczek *Legionella pneumophilla* w miejscu zamieszkania chorego. Do zakażenia tymi bakteriami dochodzi drogą inhalacji zakażonego aerozolu lub przez mikroaspirację wody. Choroba nie przenosi się poprzez picie skażonej wody oraz z człowieka na człowieka.

- 2 zachorowania na listeriozę, które miały bardzo ciężki przebieg i zakończyły się zgonami (osoby w wieku powyżej 80 lat z wielochorobowością). Przypadki nie były ze sobą powiązane.

Listerioza to groźna choroba wywołana przez bakterię *Listeria monocytogenes*, występującą m.in. w niepasteryzowanej żywności, owocach morza, surowym lub niedogotowanym mięsie. Choroba jest szczególnie niebezpieczna dla kobiet w ciąży, noworodków i osób z obniżoną odpornością. W łagodnej postaci występuje biegunka, gorączka i wymioty, w cięższych przypadkach dochodzi do sepsy lub zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych.

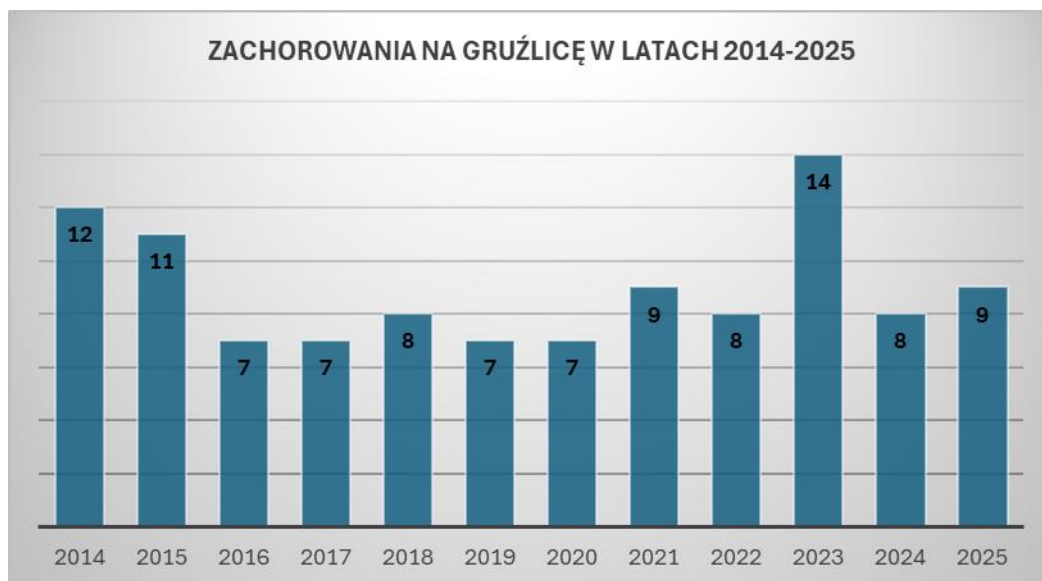
- 173 zachorowania spowodowanych RSV, z czego 32 osoby wymagały hospitalizacji.

RSV jest powszechnie występującym wirusem atakującym układ oddechowy. U osób dorosłych zwykle wywołuje objawy przypominające przeziębienie, jednak niemowlęta, małe dzieci oraz osoby starsze są narażone na wysokie ryzyko ciężkiego przebiegu choroby. W Polsce dostępne są dwa rodzaje szczepionek chroniących przed zachorowaniem, które przeznaczone są dla osób dorosłych powyżej 18 roku.

Zachorowania na gruźlicę w naszym powiecie od lat utrzymują się na podobnym poziomie, w 2025 r. zarejestrowano 9 nowych przypadków zachorowań na gruźlicę płucną.

Gruźlica jest bakteryjną chorobą zakaźną o przewlekłym przebiegu, pierwszy okres leczenia, trwający najczęściej miesiąc, odbywa się w warunkach izolacji szpitalnej pacjenta. Zaraźliwa jest jedynie gruźlica płuc w okresie prątkowania.

Swoistą metodą zapobiegania gruźlicy jest stosowane od 80 lat szczepienie BCG, które wykonywane jest zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych u noworodków przed wypisaniem dziecka z oddziału noworodkowego. Nie podaje się dawek przypominających.

W 2025 roku do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kędzierzynie-Koźlu zgłoszono 5 ognisk epidemicznych w podmiotach wykonujących działalność leczniczą. W ogniskach epidemicznych zakażeniu uległo łącznie 31 osób (pacjenci). W czterech ogniskach czynnikiem etiologicznym był SARS-CoV-2, a w jednym przypadku grypa.

2.1 SZCZEPIENIA OCHRONNE

Obowiązek poddawania się szczepieniom ma charakter powszechny i podlegają mu wszystkie osoby przebywające na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, podstawę prawną stanowi art. 5 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U. z 2025 r. poz. 1675) oraz Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 września 2023 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (Dz.U. z 2025 r. poz. 782). Zwolnione z tego obowiązku są osoby przebywające na terytorium Polski krócej niż 3 miesiące.

W odniesieniu do osób nieposiadających zdolności do czynności prawnych (np. dzieci) odpowiedzialność za wypełnienie tego obowiązku ponosi osoba sprawująca nad tą osobą prawną pieczę (rodzic) albo jej opiekun faktyczny.

Pierwsze szczepienie w większości przypadków odbywa się już w ciągu 24 godzin od urodzenia i jest to szczepienie przeciw gruźlicy i WZW typu B. Co roku szczepienie przeciwko gruźlicy osiąga wysoki poziom wyszczepialności, w roku 2025 wyniosło 98,01% (w latach ubiegłych wyniosło odpowiednio 99,5% w roku 2024, 98,5% w roku 2023, 97,89% w roku 2022, 98,75% w roku 2021 oraz 98,90% w roku 2020).

Analiza porównawcza uodpornienia dzieci i młodzieży w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim w wybranych rocznikach podlegających szczepieniom według PSO w latach 2020-2025

Rocznik	Rodzaj szczepienia	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.
3-latki	p/błonicy, tężcowi, krztuścowi,	94,1%	98,1%	89,9%	94,1%	92,7%	93,9%
	p/poliomyelitis	94,1%	98,1%	90,1%	94,7%	92,7%	94,1%

	p/ <i>Hemophilus Influenzae</i> typu B	94,1%	98,1%	89,6%	94,7%	92,5%	93,7%
	p/WZW typu B	98,7%	97,4%	94,6%	97,9%	97,1%	96,8%
	p/odrze, śwince i różyczce	97,6%	97,2%	94,5%	94,4%	96,3%	96,1%
	p/ <i>Streptococcus pneumoniae</i>	96,4%	93,1	93,3%	94,7%	95,2%	94,7%
6-latki	p/błonicy, tężcowi i krztuścowi	76,4%	71,5%	65,9%	63,4 %	71,4%	72,2%
	p/poliomyelitis	83,5%	71,5%	65,9%	63,4%	71,4%	72,2%
	p/odrze, śwince, różyczce	65,9%	66,7%	64,5%	63,4%	71,9%	72,7%
14-latki	p/błonicy, tężcowi i krztusiec	80,1%	78,0%	71,9%	77,8%	76,1%	74,1%
19-latki	p/błonicy i tężcowi	77,2%	73,1%	65,1%	69,5%	68,3%	62,9%

W porównaniu do lat ubiegłych wyszczepialność dzieci i młodzieży na terenie powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego utrzymuje się na zbliżonym poziomie z tendencją malejącą.

Obowiązkowe szczepienia osób narażonych, szczepienia poekspozycyjne oraz szczepienia zalecane

Szczepienia obowiązkowe zgodnie z PSO są w Polsce realizowane bezpłatnie do 19 roku życia, a także dla osób starszych narażonych w szczególny sposób oraz w ramach szczepień poekspozycyjnych. Szczepienia zalecane dzieci i młodzieży oraz szczepienia osób dorosłych są szczepieniami odpłatnymi (z wyjątkiem szczepień zalecanych, dla których zakup finansowany jest przez ministra do spraw zdrowia – tj. szczepienie przeciw HPV, krztuścowi oraz COVID-19).

Kontynuowano powszechny program szczepień przeciw HPV obejmujący dzieci po ukończeniu 9. roku życia do ukończenia 14. roku życia. Szczepienia realizowane są w dwóch wariantach, indywidualnym, na bieżąco w placówkach POZ oraz akcyjnie w szkołach. W akcje szczepień zaangażowały się 22 placówki POZ, do których łącznie wydano 1101 dawek szczepionki przeciw HPV. Zdecydowanie większą popularnością wśród rodziców i lekarzy cieszyła się 9-walentna szczepionka Gardasil-9, której zapotrzebowano 1082 dawki, w porównaniu do 2-walentnej szczepionki Cervarix, której wydano 14 dawek.

Przeciwno wirusowemu zapaleniu wątroby typu B w ramach szczepień obowiązkowych osób narażonych w szczególny sposób zaszczepiono 47 osób (osoby dializowane, osoby wykonujące zawód medyczny, osoby współzamieszkujące z osobami chorymi na WZW typu B, osoby po leczeniu na WZW typu C, kobiety planujące ciążę).

Przeciwno ospie wietrznej w ramach szczepień obowiązkowych osób narażonych w szczególny sposób zaszczepiono 143 osoby (dzieci uczęszczające do żłobków lub klubów dziecięcych do 3 roku życia).

Kontynuowano rozpoczęty w 2024 r. program zalecanych szczepień ochronnych przeciwko krztuścowi dla kobiet ciężarnych. Szczepienie jest realizowane bezpłatnie w placówkach POZ dla kobiet w ciąży po ukończeniu 27 do 36 tygodnia ciąży, a w uzasadnionych przypadkach zagrożenia przedwcześnie

porodem – po ukończeniu 20 tygodnia ciąży, w schemacie jednodawkowym. W ramach programu do 21 placówek POZ zostało wydanych 77 dawek szczepionki przeciw krztuścowi dla kobiet w ciąży.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna pośredniczyła w dystrybucji preparatów szczepionkowych przeciw COVID-19. Szczepienia realizowane były w punktach szczepień w aptekach i placówkach POZ. Na terenie powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego w akcję zaangażowało się 5 aptek oraz 3 placówki POZ, do których łącznie wydano 2020 dawek szczepionki (1890 dawek wydano do aptek oraz 130 do placówek POZ).

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Kędzierzynie-Koźlu nadzorowała 33 punkty szczepień:

- 27 punktów szczepień w POZ
- 4 punkty szczepień w szpitalu (SOR, NiŚSOZ, Oddział Neonatologiczny, punkt szczepień dla pracowników szpitala)
- 2 punkty szczepień w DPS.

Skontrolowano wszystkie punkty szczepień w POZ. Przeprowadzone kontrole wykazały, że gospodarka szczepionkami prowadzona była prawidłowo, wszystkie preparaty szczepionkowe przeznaczone do realizacji PSO posiadały aktualne daty ważności oraz przechowywane były we właściwy sposób. Szczepienia prowadzone były prawidłowo, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

3. STAN SANITARNY PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

Kontrole przeprowadzono zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z 17 stycznia 2022 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą. W 2025 roku skontrolowano 65% obiektów podlegających nadzorowi. Personel wykazał wysoką świadomość właściwego doboru preparatów dezynfekcyjnych, dostosowanych do aktualnych zagrożeń epidemiologicznych. Zapasy środków higienicznych – w tym narzędzi jednorazowych, opatrunków, ręczników papierowych, mydła oraz środków czystości – okazały się wystarczające. Nie stwierdzono zastrzeżeń w zakresie sterylizacji narzędzi, postępowania z bielizną i odzieżą roboczą ani magazynowania odpadów medycznych. Segregacja odpadów przebiegała prawidłowo z wykorzystaniem oznaczonych worków i pojemników (z kodami i odpowiednią kolorystyką). Dostęp do szpitali w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim pozostaje zapewniony. Skontrolowane placówki utrzymują wysoki poziom usług oraz skuteczne procedury sanitarno-higieniczne.

W jednym z obiektów toczy się postępowanie administracyjne. Dotyczy ono zapewnienia rezerwowego zaopatrzenia w wodę (co najmniej 12-godzinny zapas wody pitnej) oraz w energię elektryczną (agregaty prądotwórcze o mocy mniejszej niż 30% szczytowej mocy obiektu, wyposażone w funkcję automatycznego uruchomienia).

W innym podmiocie leczniczym, wydano decyzję administracyjną nakazującą usunięcie stwierdzonych uchybień w zakresie stanu technicznego i sanitarnego.

3.1 Legionella sp.

Prowadzono stały nadzór nad jakością ciepłej wody użytkowej w obiektach całodobowej opieki zdrowotnej, miejscach pobytu osób o obniżonej odporności immunologicznej oraz w budynkach użyteczności publicznej, ze szczególnym uwzględnieniem ryzyka skażenia instalacji bakteriami Legionella sp. W ramach kontroli urzędowych i wewnętrznych pobrano łącznie **77 próbek ciepłej wody** do badań w tym zakresie. Kontrolą objęto 12 obiektów, w tym szpitale, hospicjum, domy pomocy społecznej, bursę szkolną oraz hotele.

W jednym z podmiotów leczniczych stwierdzono średni poziom skażenia instalacji wewnętrznej (170 jtk/100 ml, 200 jtk/100 ml oraz 260 jtk/100 ml), co skutkowało wdrożeniem działań naprawczych. W drugim przypadku, dotyczącym obiektu użyteczności publicznej, odnotowano średnie i wysokie skażenie instalacji wodociągowej bakteriami Legionella sp. (950 jtk/100 ml, 1200 jtk/100 ml).

W następstwie wydano nakaz wyłączenia natrysków z użytkowania oraz zobowiązano zarządcę obiektu do doprowadzenia jakości wody do wartości zgodnych z obowiązującymi normami.

Sytuacja interwencyjna:

W sytuacji interwencyjnej, w związku ze zgłoszonym przypadkiem legionellozy u mieszkańca powiatu, przeprowadzono dochodzenie epidemiologiczne, obejmujące wywiad oraz pobranie jednej próbki ciepłej wody z natrysku w miejscu zamieszkania pacjenta. Badanie laboratoryjne nie potwierdziło obecności bakterii *Legionella* sp., co pozwoliło wykluczyć to miejsce jako potencjalne źródło zakażenia.

3.2 Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

Przeprowadzone kontrole sanitarne potwierdziły wysoki poziom higieny i bezpieczeństwa w obiektach użyteczności publicznej na terenie powiatu. Większość skontrolowanych podmiotów spełniała normy sanitarno-higieniczne określone w przepisach prawa. Przeprowadzone kontrole objęły liczne obiekty z różnych branż, co pozwoliło na kompleksową ocenę stanu higieny w kluczowych sektorach życia społecznego i gospodarczego. Kontrole objęły m.in. domy pomocy społecznej (54%), hotele (67%), zakłady fryzjerskie (7,5%), salony kosmetyczne (23%), studia tatuażu (100%), gabinety odnowy biologicznej (37,5%), infrastrukturę sportowo-rekreacyjną, domy kultury, zakłady pogrzebowe oraz stacje paliw (43%). W zdecydowanej większości przypadków – bo aż w 95% – stan sanitarny uznano za dobry lub bardzo dobry. Nie zarejestrowano poważnych uchybień zagrażających zdrowiu publicznemu, a nieliczne drobne niedociągnięcia korygowano natychmiastowo na miejscu.

Zgłoszono 2 interwencje dotyczące obecności pluskiew w obiektach noclegowych. W obu przypadkach potwierdzono obecność pluskiew zgodnie z treścią zgłoszeń, co wymagało podjęcia natychmiastowych działań. Zarządzający obiektami niezwłocznie wdrożyli działania naprawcze oraz przedłożyli dokumentację potwierdzającą wykonanie profesjonalnej dezynsekcji przez wyspecjalizowane firmy.

W podmiocie pomocy społecznej stwierdzono nieprawidłowości w zakresie sanitarno-technicznym, dotyczącym między innymi podłóg, stolarki drzwiowej i ścian w pokojach pensjonariuszy, w związku z czym wydano decyzję nakazującą ich usunięcie.

W pozostałych obiektach bieżąca czystość, dostępność zapasów środków dezynfekcyjnych, przestrzeganie procedur postępowania z bielizną, odpadami komunalnymi i niebezpiecznymi (w tym medycznymi) nie budziły zastrzeżeń.

Dodatkowym atutem jest bezwzględna egzekucja zakazu palenia tytoniu i e-papierosów. Wszystkie obiekty posiadały wyraźne oznakowanie słowne i graficzne.

Inne działania obrazujące stan sanitarny w nadzorowanym obszarze

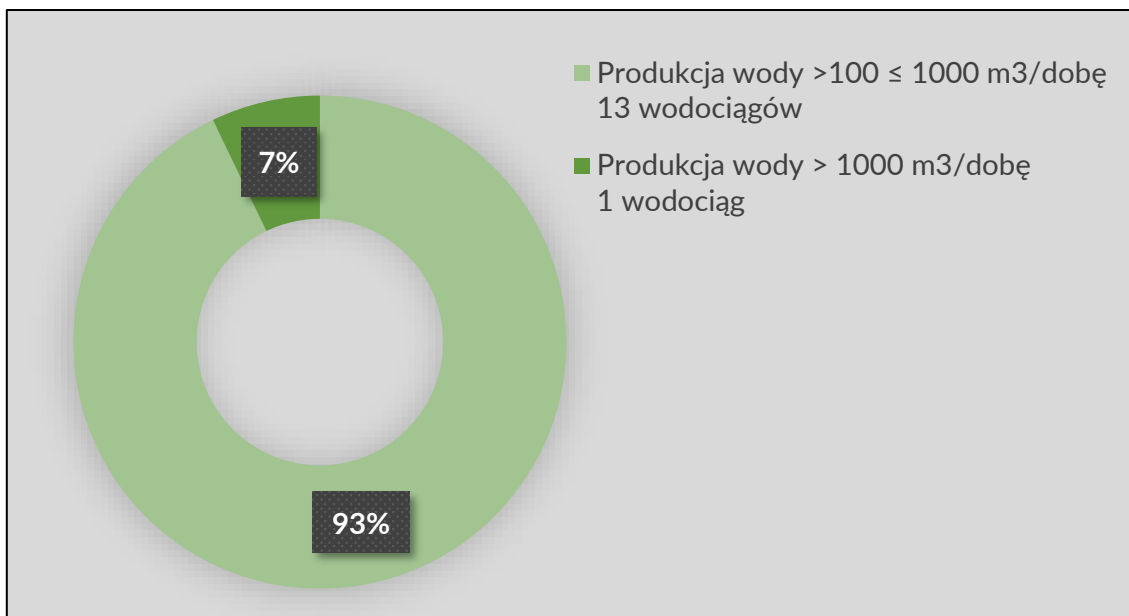
W 2025 roku, podobnie jak w latach poprzednich, zaopiniowano i wydano zgody na:

- 31 przywozów zwłok lub spopielonych szczątków ludzkich,
- 5 decyzji dotyczących wywozu zwłok lub spopielonych szczątków za granicę,
- 42 ekshumacje,
- 13 opinii sanitarnych związanych z organizacją imprez masowych w mieście, kategoryzacją obiektów hotelowych, opiniowania projektu uchwały rady gmin, w sprawie określenia wykazu kąpielisk, w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy.

Kontrole sanitarno-higieniczne obiektów do przechowywania zwłok i szczątków ludzkich oraz środków transportu do ich przewozu nie wykazały naruszeń przepisów prawa. Nadzór nad ekshumacjami również przebiegł bez stwierdzenia jakichkolwiek nieprawidłowości.

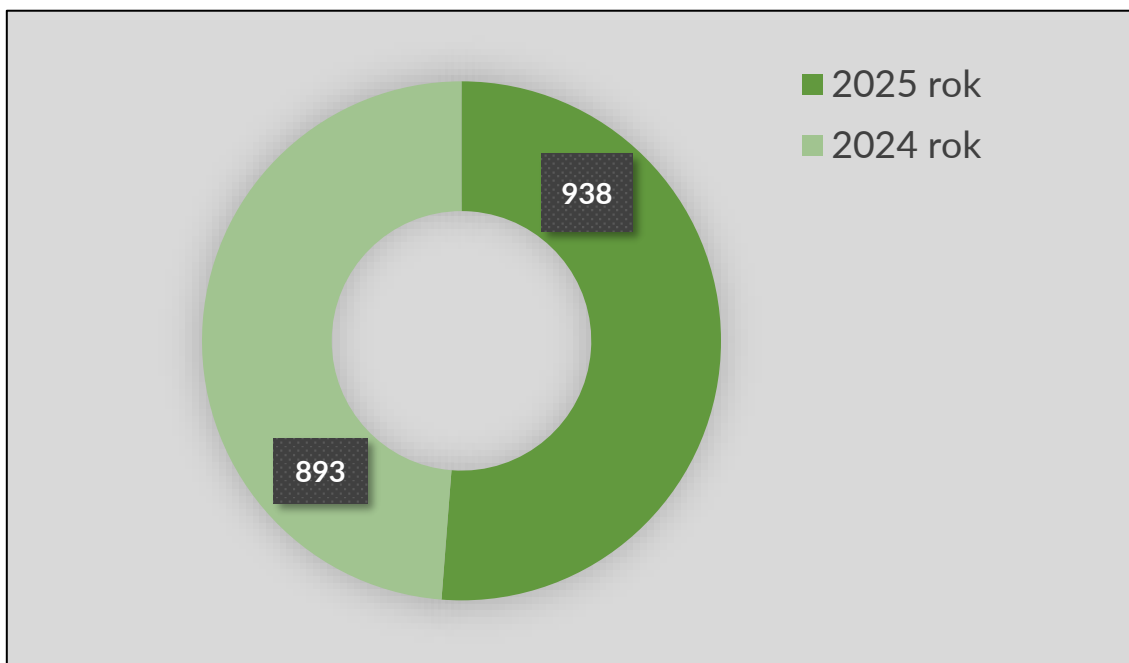
3.3 Nadzór nad zaopatrzeniem w wodę do spożycia

Zbiorowe zaopatrzenie w wodę stanowi zadanie własne gminy, realizowane przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne lub gminne jednostki organizacyjne. Ludność powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego zaopatrywana jest w wodę przez 14 wodociągów, czerpiących z ujęć wód podziemnych (utwory trzecio- i czwartorzędowe). Strukturę produkcji wody przedstawiono na poniższym wykresie:

Liczba wodociągów do zbiorowego zaopatrzenia ludności z podziałem na dobową wielkość produkcji wody

Wszystkie gminy powiatu są w pełni zwodociągowane. W ramach urzędowego monitoringu jakości wody pobrano **235 próbek do badań fizykochemicznych** oraz **240 próbek do badań mikrobiologicznych**. Przeprowadzono 15 kontroli sanitarnych urządzeń wodociągowych i stacji uzdatniania wody oraz 49 kontroli związanych z pobieraniem próbek. W związku z odnotowanymi chwilowymi przekroczeniami parametrów fizykochemicznych jak i mikrobiologicznych, w porównaniu z rokiem 2024, zwiększono liczbę pobranych próbek.

Zestawienie pobranych próbek w ramach kontroli urzędowych oraz kontroli wewnętrznych w 2024 oraz 2025 roku

Wodociąg	Przekroczony parametr	Czas trwania przekroczenia	Działania naprawcze podjęte przez PIS oraz administratora wodociągu
Dobieszów	Enterokoki 1 jtk / 100 ml Bakterie grupy coli 4 jtk / 100 ml	2 dni	Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kędzierzynie- Koźlu wydał decyzję administracyjną stwierdzającą brak przydatności wody do spożycia dla mieszkańców miejscowości Milice zaopatrywanych przez wodociąg Dobieszów. Administrator wodociągu przystąpił do natychmiastowych działań naprawczych polegających na płukaniu, dezynfekcji oraz odpowietrzaniu sieci. Zapewniono mieszkańcom tymczasowe zastępcze źródło wody w pojemnikach 5 litrowych oraz w pojemniku 1000 litrów. Badania pokontrolne potwierdzały skuteczność działań.
Większyce	Bakterie grupy coli 5 jtk / 100 ml 3 jtk / 100 ml 2 jtk / 100 ml 3 jtk / 100 ml 9 jtk / 100 ml	1 dzień	Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kędzierzynie- Koźlu wydał decyzję administracyjną stwierdzającą warunkową przydatność wody do spożycia dla mieszkańców miejscowości: Większyce, Komorno, Pokrzywnica, Bytków, Radziejów, Pociękarb, Poborszków, Mechnica, Kamionka, Łężce zaopatrywanych przez wodociąg Większyce. Administrator wodociągu przystąpił do natychmiastowych działań naprawczych polegających na dezynfekcji sieci, na płukaniu i odpowietrzaniu. Badania pokontrolne potwierdzały skuteczność działań.

Nie odnotowano interwencji mieszkańców dotyczących jakości wody. Stan sanitarno-techniczny stacji uzdatniania był odpowiedni. Na podstawie kontroli sanitarnych oraz sprawozdań z badań wody wykonanych w ramach kontroli urzędowych oraz kontroli wewnętrznych nie stwierdzono stałych przekroczeń parametrów. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kędzierzynie-Koźlu stwierdza, że na koniec 2025 r. 100% mieszkańców powiatu korzystających z wody z przedsiębiorstw wodociągowych otrzymywało wodę dobrej jakości, przydatną do spożycia przez ludzi.

3.4 Kąpieliska

Krajowe przepisy chronią jakość wody w kąpieliskach i miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli, minimalizując zanieczyszczenia i zapobiegając dalszemu pogorszeniu środowiska wodnego. Działania te realizują unijne zobowiązania na rzecz zdrowia publicznego i rekreacji wodnej. W okresie od 21 czerwca 2025 r. do 31 sierpnia 2025 na terenie powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego funkcjonowały dwa kąpieliska: „Stodoła” i „Centralne”. Pobrano łącznie 8 próbek w ramach kontroli urzędowej i wewnętrznej. Wydano 4 komunikaty i 4 bieżące oceny jakości wody, publikowane na stronie stacji oraz w serwisie kąpieliskowym <https://sk.gis.gov.pl/>. Woda w kąpieliskach „Centralne”

i „Stodoła” spełniała wymagania określone w obowiązujących przepisach. Przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego przeprowadzono kontrole sanitarno-higieniczne obu obiektów. Tereny kąpielisk były utrzymane w czystości, wyposażone w pojemniki na odpady, tablice informacyjne oraz oznakowanie stref wyznaczone bojami, zgodnie z obowiązującymi wymaganiami prawnymi. W trakcie sezonu odnotowano jedno zgłoszenie dotyczące zakwitów sinic na kąpielisku „Centralne”. Przeprowadzona wizja lokalna wraz z przedstawicielem gminy Reńska Wieś nie potwierdziła ich występowania, a woda w kąpielisku pozostawała przydatna do kąpieli przez cały sezon.

Po zakończeniu sezonu przeanalizowano wyniki 16 próbek pobranych w latach 2022–2025. Kąpielisko „Centralne” sklasyfikowano jako **dobre**, natomiast kąpielisko „Stodoła” **doskonałe**.

3.5 Pływalnie

Nadzór nad pływalniami prowadzono zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań dotyczących wody na pływalniach. Zarządzający wywiązywali się z obowiązków: codziennej obserwacji wody, nadzoru urządzeń, rejestrowania pomiarów i badań według uzgodnionego harmonogramu. Inspektor dokonał corocznej oceny na podstawie wyników od zarządzających i własnych badań. Na terenie powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego funkcjonowały cztery pływalnie: kryta pływalnia w Kędzierzynie-Koźlu, Kędzierzyńsko-Kozielskie Centrum Aktywności „Wodne oKko”, basen rekreacyjny Gminnego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Zakrzowie oraz basen hotelowy Hotelu HUGO Business & Spa. Woda pobierana była do badań przez zarządców zgodnie z harmonogramami zatwierdzonymi przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kędzierzynie-Koźlu. Skontrolowano 4 obiekty – bieżący stan nie budził zastrzeżeń.

Pobrano łącznie w ramach kontroli urzędowej oraz kontroli wewnętrznej **524** próbki wody do badań laboratoryjnych.

Stwierdzone nieprawidłowości i działania naprawcze:

Jakość wody zakwestionowano w jednym obiekcie z powodu mikrobiologicznego zanieczyszczenia bakterią *Pseudomonas aeruginosa*. Po stwierdzeniu przekroczeń zarządca niezwłocznie wyłączył nieckę z użytkowania do czasu uzyskania wyników badań spełniających wymagania obowiązujących przepisów. Wdrożono działania naprawcze, obejmujące czyszczenie i dezynfekcję układów cyrkulacji oraz filtrów, spuszczenie i dezynfekcję niecki basenowej, zwiększenie dawki środka dezynfekcyjnego oraz wykonanie badań kontrolnych. Na bieżąco przekazywano informacje o podjętych działaniach oraz wyniki badań potwierdzające usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

Odnotowano 2 incydenty kałowe – w obu przypadkach zarządca podjął działania naprawcze, wyłączając nieckę z użytkowania. Po ich wykonaniu i uzyskaniu pozytywnych sprawozdań z badań wody, niecki udostępniono użytkownikom. W związku z powyższym przeprowadzono 2 kontrole.

Wydano:

- 1 decyzję nakazową dotyczącą jakości wody w nieckach (natychmiastowe wykonanie),
- 3 decyzje finansowe za badania próbek z przekroczeniami fizykochemicznymi.

Dzięki stałemu nadzorowi oraz szybkiej reakcji zarządców, zapewniono wysoki poziom bezpieczeństwa sanitarnego – wszystkie obiekty spełniały standardy i były bezpieczne dla użytkowników.

Woda ogółem spełniała wymagania sanitarne, a przekroczenia były krótkotrwałe i nie wpływały na bezpieczeństwo osób korzystających z wodnej rekreacji.

Wnioski

Stan sanitarny podmiotów leczniczych i obiektów użyteczności publicznej w powiecie należy ocenić jako dobry. Incydenty zanieczyszczeń wody (wodociągi, pływalnie, instalacje z *Legionella* sp.) były nieliczne, krótkotrwałe i skutecznie usuwane działaniami naprawczymi potwierdzonymi badaniami kontrolnymi. Nadzór nad kąpieliskami, pływalniami oraz obiektami o szczególnym znaczeniu (domy pomocy społecznej, obiekty hotelowe, studia tatuażu, zakłady pogrzebowe i środki transportu zwłok) potwierdził ogólnie prawidłowe przestrzeganie przepisów, a wydane decyzje były wykonywane terminowo.

Podsumowanie

Utrzymanie dobrego stanu sanitarnego w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim jest efektem rosnącej świadomości właścicieli i zarządców obiektów, wspartej systematycznym nadzorem i działaniami informacyjnymi Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Drobne uchybienia były usuwane na bieżąco, co przełożyło się na poprawę warunków higienicznych we wszystkich kontrolowanych obiektach.

4. NADZÓR NAD HIGIENĄ ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA, MATERIAŁAMI I WYROBAMI PRZEZNACZONYMI DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ ORAZ PRODUKTAMI KOSMETYCZNYMI.

W 2025 r. bieżący nadzór sanitarny obejmował kontrolę przestrzegania przepisów prawa żywnościowego w zakresie warunków produkcji, transportu, przechowywania i sprzedaży żywności, warunków żywienia zbiorowego, a także warunków zdrowotnych produkcji i obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz kontrole związane z importem i eksportem środków spożywczych. Stan sanitarny nadzorowanych obiektów kontrolowany był zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością z uwzględnieniem przepisów w zakresie wymagań higieniczno-sanitarnych.

Pośród nadzorowanych na terenie powiatu zakładów do kategorii niskiego ryzyka (N) zakwalifikowano – 58 % (700 obiektów), do kategorii średniego ryzyka (S) – 38 %, (449 obiektów), do kategorii wysokiego ryzyka (W) – 4 % (50 obiektów).

System HACCP posiadało 599 nadzorowanych obiektów, wszystkie obiekty wdrożyły zasady GMP i GHP, pobrano do badań laboratoryjnych 224 próbki.

W związku z otrzymanymi powiadomieniami alarmowymi przeprowadzono 8 kontroli interwencyjnych, prowadzono również postępowania wyjaśniające. Przyjęto 26 wniosków o interwencje, w tym 7 anonimowych. Dotyczyły głównie nieprawidłowości w zakresie oznakowania, stosowania oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych, reklamy, prezentacji suplementów diety na stronie internetowej, niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego zakładów, niewłaściwej jakości artykułów spożywczych, obecności szkodników i ich śladów, nieskutecznej wentylacji, niewłaściwego postępowania z odpadami, itp. Przeprowadzono 25 kontroli sanitarnych, które wykazały zasadność wniesionych interwencji w 15 przypadkach. Podjęto stosowne działania administracyjne, nieprawidłowości zostały usunięte.

Działalność kontrolno – represyjną w poszczególnych grupach obiektów przedstawia poniższa tabela:

Rodzaj zakładów/obiektów	Liczba zakładów /obiektów wg rejestru	Liczba przeprowadzonych kontroli	Liczba wydanych decyzji administracyjnych w związku z naruszeniem wymagań sanitarno-higienicznych i technicznych	Liczba nałożonych mandatów karnych	Kwota nałożonych mandatów karnych
Zakłady produkcji żywności	49	41	11	7	2600.00 zł
Producenci pierwotni, rolniczy handel detaliczny, dostawcy bezpośredni	421	10	0	0	0
Zakłady obrotu żywnością	427	286	42	22	6850,00 zł

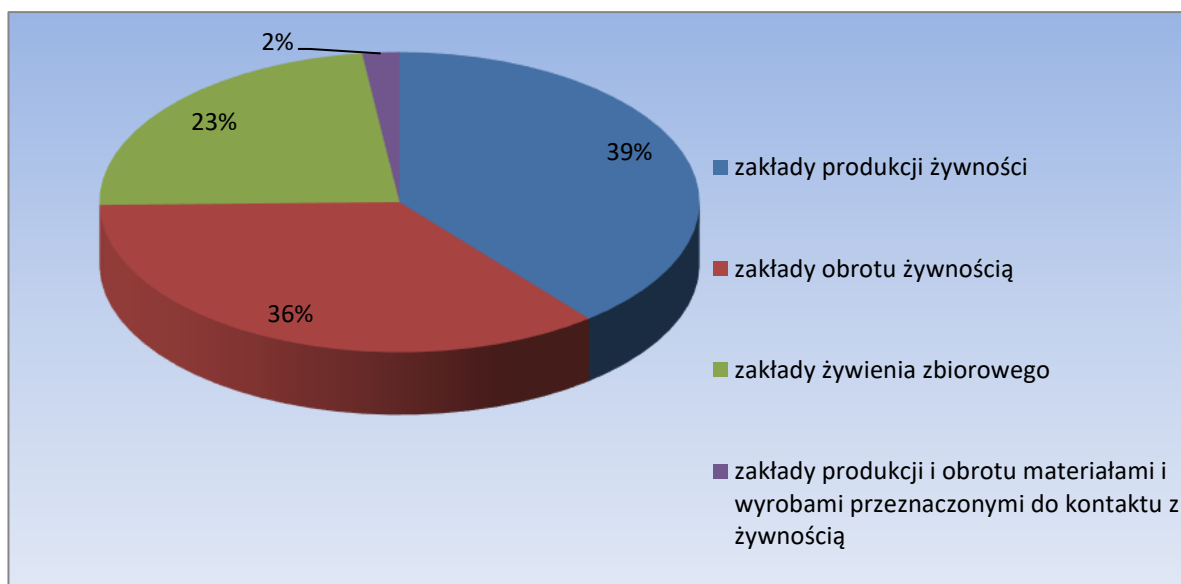
Zakłady żywienia zbiorowego	280	224	33	20	5600,00 zł
Wytwórnice i miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	22	10	1	1	500,00 zł
Ogółem	1199	571	87	50	15550,00 zł.

Najczęściej występujące nieprawidłowości w kontrolowanych obiektach:

- nieprzestrzeganie procedur GHP/GMP i systemu HACCP;
- niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń, ich wyposażenia;
- wprowadzanie do obrotu oraz wykorzystywanie do produkcji środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia oraz daty minimalnej trwałości;
- obecność szkodników i ich śladów;
- brak zabezpieczenia zakładów p/dostępem szkodników;
- brak aktualnych orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych;
- nieprawidłowe postępowanie z odpadami;
- nieprawidłowe znakowanie środków spożywczych (suplementy diety);
- nieprawidłowe stosowanie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych (suplementy diety);
- nieprawidłowa reklama, prezentacja suplementów diety na stronie internetowej (suplementy diety);
- niewłaściwy stan sanitarno-techniczny ścian, sufitów, podłóg w pomieszczeniach zakładów.

4.1 Stan sanitarny w nadzorowanych zakładach

Poniższy wykres przedstawia procentowy udział poszczególnych grup obiektów w ogólnej liczbie nadzorowanych zakładów.

% Udział poszczególnych grup obiektów w ogólnej liczbie nadzorowanych zakładów.

4.2 Ocena żywienia w obiektach żywienia zbiorowego zamkniętego.

Żywienie zbiorowe zamknięte jest szczególnie ważnym elementem podstawowej formy wyżywienia dla określonych środowisk (pacjentów szpitali, dzieci w żłobkach, przedszkolach, szkołach, pensjonariuszy domów dla ludzi starszych, itp.).

Zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego kontynuowano wzmożony nadzór nad przestrzeganiem wymagań dotyczących środków spożywczych sprzedawanych oraz stosowanych w żywieniu zbiorowym dzieci i młodzieży w jednostkach systemu oświaty. Kontrole te dotyczyły w szczególności przestrzegania wymagań określonych w przepisach rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.

Łącznie w zakresie przestrzegania ww. rozporządzenia przeprowadzono 56 kontroli. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Oceną sposobu żywienia objęto 74 zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego, w których dokonano teoretycznej oceny 85 jadłospisów, w tym 67 jadłospisów 5 – dniowych, 18 jadłospisów dekadowych. W obiektach, takich jak bloki żywienia w szpitalach, domach opieki społecznej podczas oceny jadłospisów wykorzystano wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego wynikające z „Programu oceny stanu żywienia pacjentów w szpitalach i zakładach opieki zdrowotnej”. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości w powyższym zakresie.

4.3 Jakość zdrowotna środków spożywczych

W 2025 roku do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu pobrano 224 próbki, 3 kwestionowano: 1 z powodu przekroczenia wartości najwyższego dopuszczalnego poziomu (NDP) dla sumy morfiny i 0,2 kodeiny, 2 z powodu przekroczenia najwyższych dopuszczalnych poziomów pestycydów.

Główne kierunki badań to: mikrobiologia, metale szkodliwe dla zdrowia, pozostałości pestycydów, mikotoksyny, azotany, zawartość substancji dodatkowych, substancje migrujące z materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, GMO, zawartość jodu w soli kuchennej, furan, znakowanie, zawartość glutenu, oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe u bakterii zoonotycznych i komensalnych, napromienianie żywności, oznaczanie zawartości związków polarnych w tłuszczach smażalniczych, kontrola środków spożywczych wzbogacanych w witaminy, składniki mineralne, oznaczanie zawartości substancji farmakologicznie czynnych w suplementach diety i inne. Próbkę pobierane do badań laboratoryjnych oceniane są również w kierunku zgodności znakowania z obowiązującymi przepisami.

Zgodnie z obowiązującym prawem żywnościowym obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności spoczywa na przedsiębiorcach branży spożywczej.

4.4 Obrót suplementami diety, żywnością przeznaczoną dla niemowląt i małych dzieci oraz żywnością specjalnego przeznaczenia medycznego i środkami spożywczymi zastępującymi całodzienną dietę, do kontroli masy ciała.

Obrót w/w produktami prowadzi hurtownia suplementów diety (sprzedaż przez Internet), 1 podmiot prowadzący sprzedaż przez Internet, specjalistyczne punkty sprzedaży, hiper i supermarkety, inne sklepy na wydzielonych stoiskach, regałach, półkach.

Prowadzona jest sprzedaż:

- suplementów diety będących skoncentrowanym źródłem witamin lub składników mineralnych
- preparatów do początkowego żywienia niemowląt i preparatów do dalszego żywienia niemowląt,
- produkty zbożowe przetworzone i inna żywność dla dzieci,
- żywność specjalnego przeznaczenia medycznego,
- środki spożywcze zastępujące całodzienną dietę, do kontroli masy ciała.

W tej grupie środków spożywczych pobrano do badań 20 próbek suplementów diety w kierunku oznaczeń mikrobiologicznych, zawartości metali, oznaczania substancji dodatkowych, w kierunku wybranych parametrów oraz 7 próbek żywności dla określonych grup w kierunku oznaczania metali, akryloamidu, w kierunku znakowania.

Dokonano weryfikacji stanowiska Głównego Inspektora Sanitarnego przedstawionego w odpowiedziach do producentów bądź przedsiębiorców, którzy przestali powiadomienie o wprowadzeniu po raz pierwszy do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej suplementów diety, żywności wzbogacanej, żywności dla określonych grup - weryfikacji poddano 25 produktów. Ww. produktów nie stwierdzono w obrocie.

W 2025 r. prowadzono postępowania administracyjne w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w zakresie oznakowania suplementów diety, stosowania niewłaściwych oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych, niewłaściwą prezentacją, reklamą. Skierowano 2 wnioski o nałożenie kar pieniężnych przez Opolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

4.5 Współpraca z innymi jednostkami kontrolnymi

Współpraca z Inspekcją Weterynaryjną w 2025 roku w obszarze zagadnień dotyczących bezpieczeństwa żywności realizowana była zgodnie z założeniami zawartego porozumienia. Na bieżąco realizowano zadania nałożone na obie inspekcje. W roku 2025 r. aktualizowano listę zakładów wspólnie nadzorowanych w ramach porozumienia o współdziałaniu i współpracy organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej i organów Inspekcji Weterynaryjnej, przekazywano informacje w związku z kwestionowanymi próbkami środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego.

W ramach Porozumienia dot. produkcji pierwotnej przeprowadzono 2 kontrole producentów produkcji pierwotnej wspólnie z pracownikami Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Opolu – oddział terenowy w Głubczycach.

Oddział Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku włączył się w działania edukacyjne rozdawnictwo ulotek o tematyce żywieniowej podczas wydarzenia pn.: "Regionalny Klub Pacjenta" zorganizowanym przez Fundację "Z sercem do Pacjenta". W ramach współpracy z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa na spotkaniu szkoleniowo - informacyjnym dla Kół Gospodyń Wiejskich omówiono zagadnienia dotyczące „Podstawowych wymagań sanitarno-higienicznych obowiązujących w produkcji i obrocie środków spożywczych”.

Wnioski

W 2025 roku realizowano urzędowe kontrole żywności według planu oraz kontrole ponadplanowe w związku z powiadomieniami w systemie RASFF, z wnioskami w sprawie zatwierdzenia zakładów, poborem próbek do badań laboratoryjnych, interwencjami konsumentów. Realizowano Plan zasadniczych Zadań oraz „Plan pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej na 2025 r.” zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego i Opolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Oddział w pełni korzysta z systemu SEPIS- System Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej, który jest dedykowany do obsługi procesów Państwowej Inspekcji Sanitarnej. System jest rozbudowywany i stopniowo wdrażany w każdym obszarze działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Udostępnione są dwie platformy, jedna dla pracowników Inspekcji (aplikacja kliencka SEPIS) oraz druga dla obywateli, przedsiębiorców i instytucji ([platforma e-Sanepid](#)).

W platformie dla pracowników Inspekcji możliwe jest rozpatrywanie wpływających spraw, wniosków, formularzy z obszarów merytorycznej działalności Inspekcji (tj. obszaru epidemiologii, higieny środowiska, bezpieczeństwa żywności i żywienia, nadzoru nad chemikaliami, kontroli, promocji i edukacji zdrowotnej).

W platformie dla obywateli, przedsiębiorców i instytucji możliwe jest załatwienie sprawy on-line

w postaci udostępnionych e-usług (tj. wniosków o wpis do rejestrów i ewidencji, składania powiadomień i formularzy), sprawdzanie statusów złożonych wniosków. Obie platformy wymieniają dane pomiędzy sobą.

SEPIs to rozwiązanie cyfrowe, które biorąc pod uwagę dbałość o środowisko, ogranicza papierowy obieg dokumentacji i umożliwia systematyczne, całkowite przechodzenie na wersję elektroniczną, zapewniając wysokie bezpieczeństwo danych. System w znaczący sposób wpływa na usprawnienie działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz wzrost poziomu dostępności oferowanych przez nią e-usług publicznych.

Stosowane skróty:

- GHP- Dobra Praktyka Higieniczna (ang. Good Hygienic Practice)
- GMP- Dobra Praktyka Produkcyjna (ang. Good Manufacturing Practice)
- GMO – Organizmy zmodyfikowane genetycznie (ang. genetically modified organisms)
- HACCP – System Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli (ang. Hazard Analysis and Critical Control Points)
- RASFF -System Wczesnego Ostrzegania w Zakresie Żywności i Środków Żywnienia Zwierząt (ang. Rapid Alert System for Food and Feed)

5. HIGIENA ZAKŁADÓW PRACY

Bieżący nadzór sanitarny

W 2025 roku Oddział Higieny Pracy Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej przeprowadził 89 kontroli w 87 zakładach pracy, w których pracowało 6278 osób.

Największą grupę skontrolowanych zakładów stanowiły przedsiębiorstwa zatrudniające do 49 osób, co wynikało z planu kontroli i założonych zadań na 2025 rok.

Rys. 1. Podział skontrolowanych zakładów pracy w roku 2025 ze względu na wielkość zatrudnienia

Najliczniejszy profil działalności skontrolowanych zakładów oparty był o:

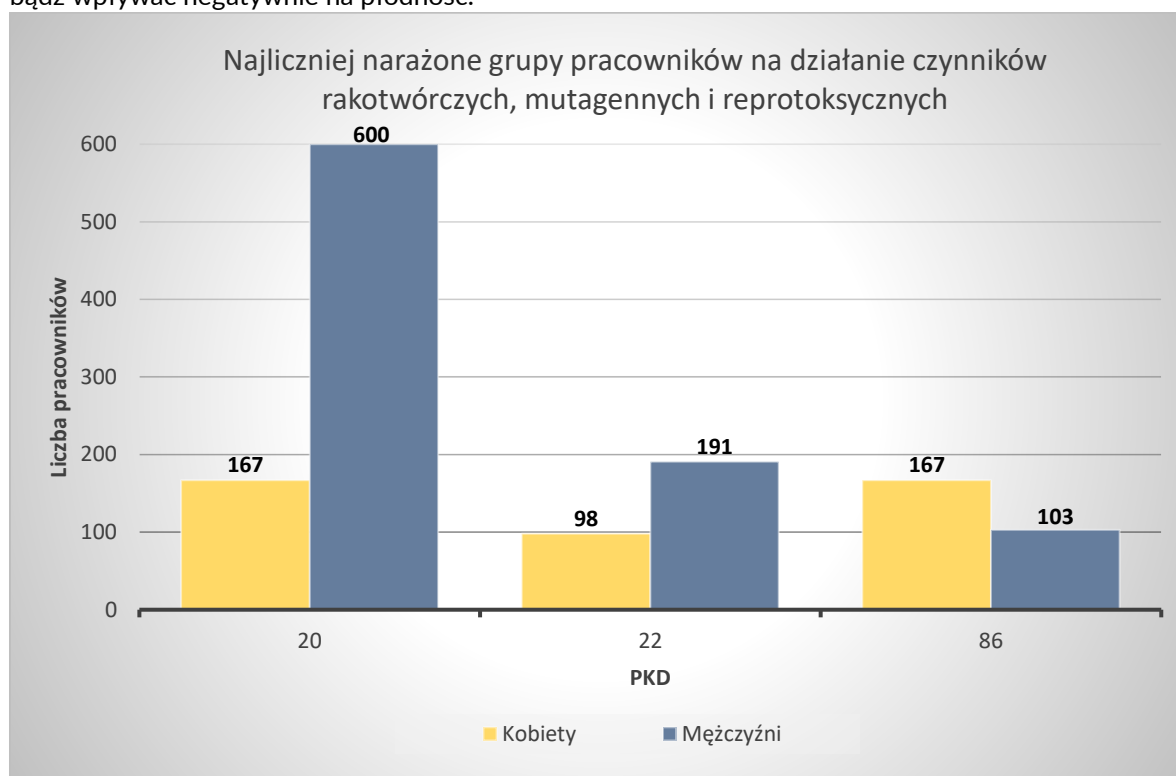
- produkcję chemikaliów i wyrobów chemicznych (PKD 20),
- produkcję metalowych wyrobów gotowych z wyłączeniem maszyn i urządzeń (PKD 25),

- handel detaliczny i hurtowy z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi (PKD 46 i 47),
- opieka zdrowotna (PKD 86).

5.1 Czynniki szkodliwe

W ramach bieżącego nadzoru stwierdzono przekroczenia normatywów w 9 zakładach pracy. Stwierdzone przekroczenia w zdecydowanej większości dotyczyły hałasu – pracujących w narażeniu było 81 osób. Ponadto zidentyfikowano przekroczenia normatywów drgań i pyłów odpowiednio dla 4 oraz 26 pracowników.

Odnotowano występowanie czynników rakotwórczych, mutagennych i reprotoksycznych w środowisku pracy, które mogą powodować choroby nowotworowe, uszkadzać materiał genetyczny, bądź wpływać negatywnie na płodność.

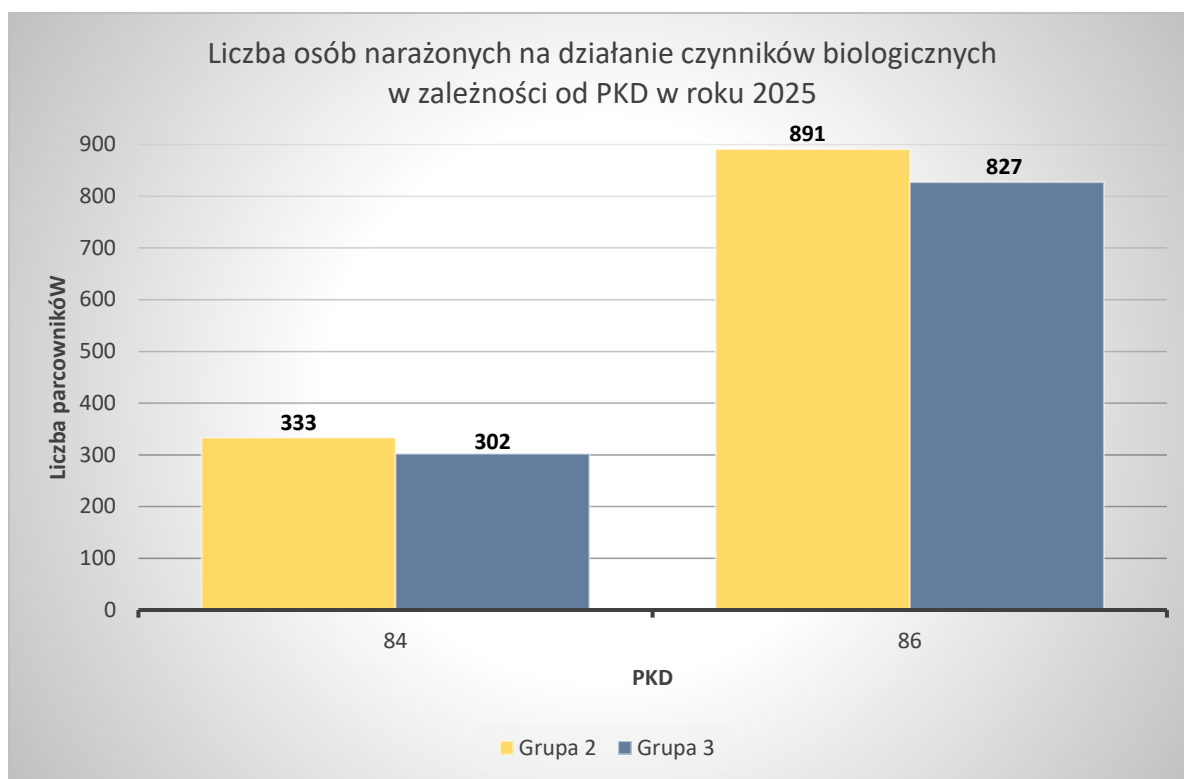
Rys. 2. Liczba osób narażonych na działanie czynników rakotwórczych i mutagennych w zależności od PKD w roku 2025

Nieprawidłowości stwierdzono w 1 zakładzie pracy, który był związany z produkcją wyrobów z drewna, gdzie pracodawca nie przeprowadził badań i pomiarów z zakresu stężenia pyłów drewna i natężenia hałasu. Ponadto nie prowadził rejestru pracowników i prac, których wykonywanie powoduje pozostawanie w kontakcie z procesem technologicznym o działaniu rakotwórczym.

Nie przekazał również informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym właściwemu państwowemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu oraz właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy.

5.2 Czynniki biologiczne

Czynniki biologiczne wpływają na zdrowie i życie człowieka powodując choroby, alergie i zatrucia. Na terenie powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego zidentyfikowano czynniki grupy drugiej, które mogą wywoływać choroby, jak na przykład salmonella, borelioza, które nie są groźne dla człowieka i trudniej się rozprzestrzeniają. Natomiast czynniki biologiczne grupy trzeciej powodują cięższe choroby, dużo łatwiej się rozprzestrzeniają, leczenie jest trudniejsze, a mogą to być: HIV, gruźlica czy WZW typu C.

Rysunek 3. Liczba osób narażonych na działanie czynników biologicznych w zależności od PKD w roku 2025

5.3 Prekursory narkotykowe kategorii 2 i 3

Prekursory narkotykowe to substancje, które mogą być stosowane do nielegalnej produkcji narkotyków, między innymi: kwas siarkowy (VI), toluen, bezwodnik kwasu octowego, aceton. W 2025 roku przeprowadzono łącznie 10 kontroli, z czego 4 dotyczyły wprowadzania do obrotu, a 6 z nich obejmowało zakłady pracy, które stosują prekursory w działalności zawodowej.

5.4 Produkty biobójcze

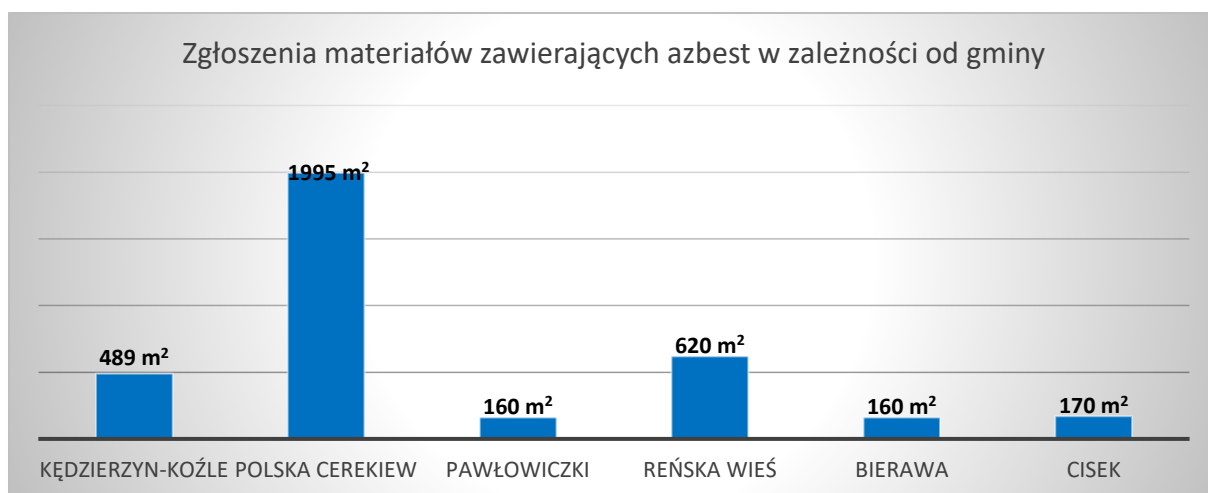
W 2025 roku w sezonie letnim, który jest okresem największej aktywności owadów takich jak komary, kleszcze i meszki, zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektoratu Sanitarnego, prowadzono akcję dotyczącą zwiększenia działań kontrolnych w zakresie bieżącego nadzoru nad produktami biobójczymi kategorii 18 i 19 (repelenty, atraktanty).

Przeprowadzono 12 kontroli u dystrybutorów. Łącznie skontrolowano 44 produkty biobójcze pod kątem posiadania pozwolenia na obrót, treści etykiety oraz karty charakterystyki. Stwierdzono nieprawidłowości dotyczące przekroczonego terminu ważności 3 produktów.

5.5 Usuwanie wyrobów zawierających azbest

Otrzymano 13 zgłoszeń od 5 koncesjonowanych firm z poza powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego, dotyczących planowanych prac polegających na zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest, z czego:

- 4 zgłoszenia z gminy Kędzierzyn-Koźle, 3 zgłoszenia z gminy Polska Cerekiew, 2 zgłoszenia z gminy Pawłowiczki, 2 zgłoszenia z gminy Reńska Wieś, 1 zgłoszenie z gminy Bierawa, 1 zgłoszenie z gminy Cisek.

Rysunek 4. Zgłoszenia materiałów zawierających azbest w roku 2025

Zgłoszenia dotyczyły demontażu i odbioru materiału bądź tylko odbioru wyrobów azbestowych w celu bezpiecznego składowania i późniejszej utylizacji. Zawiadomiono o usunięciu 1699 m² materiałów, zbiórce 1324,5 m² materiałów oraz rozbiórce i odbiorze 570 m² materiałów zawierających azbest. Oddział Higieny Pracy skontrolował 4 firmy (spoza powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego) zajmujące się demontażem materiałów budowlanych, zawierających azbest. Kontrole dotyczyły przestrzegania przepisów i zasad BHP podczas usuwania wyrobów. Nie wykazano nieprawidłowości.

5.6 Postępowanie administracyjne i egzekucyjne

W 2025 roku wydano łącznie 10 decyzji, w tym 6 decyzji płatniczych oraz 4 decyzji nakazowych, zawierających 9 nakazów. Wydano 1 decyzję nakładającą administracyjną karę pieniężną w kwocie 300 zł w związku z udostępnianiem na rynku kosmetyków. Decyzje zostały wykonane w terminie.

5.7 Choroby zawodowe

Oddział Higieny Pracy realizując zadania dotyczące nadzoru nad zdrowotnymi warunkami środowiska pracy, prowadził również postępowania administracyjne w zakresie występowania chorób zawodowych.

W 2025 roku wydano 9 decyzji, z czego 8 o stwierdzeniu chorób zawodowych (w zakresie chorób zakaźnych lub pasożytniczych, cieśni nadgarstka oraz nowotworów złośliwych) i 1 o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej (w zakresie chorób zakaźnych lub pasożytniczych).

5.8 Nadzór nad produktami kosmetycznymi

Skontrolowano 15 zakładów pracy: 13 dystrybutorów, 1 importera oraz 1 nowopowstały obiekt, będący podmiotem odpowiedzialnym, wprowadzającym do obrotu produkty kosmetyczne. Skontrolowano 154 produkty w zakresie oznakowania oraz 5 produktów w zakresie dokumentacji. Wykazano nieprawidłowości dotyczące niewłaściwego oznakowania oraz przekroczonego terminu ważności w przypadku 8 produktów. W ramach nadzoru nad produktami kosmetycznymi pobrano próbki do badań mikrobiologicznych, które nie wykazały uchybień.

5.9 Nadzór nad środkami zastępczymi

W 2025 r. nie stwierdzono naruszenia **zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych**. Nie wpłynęło zgłoszenie podejrzenia zatrucia środkami zastępczymi.

Wnioski

- W porównaniu do roku 2024, w którym zidentyfikowano 465 osób (w tym 191 kobiet), w 2025 roku zaobserwowano prawie trzykrotny wzrost osób narażonych na czynniki rakotwórcze, mutagenne i reprotoksyczne – 1621 osób, w tym 482 kobiety. Zmiana ta wynika

ze wzmożenia nadzoru, a także zmiany przepisów dotyczących czynników rakotwórczych. W związku z powyższym pracodawcy zidentyfikowali stosowane w działalności zawodowej substancje i mieszaniny chemiczne o działaniu reprotoksycznym, czyli szkodliwie działające na płodność;

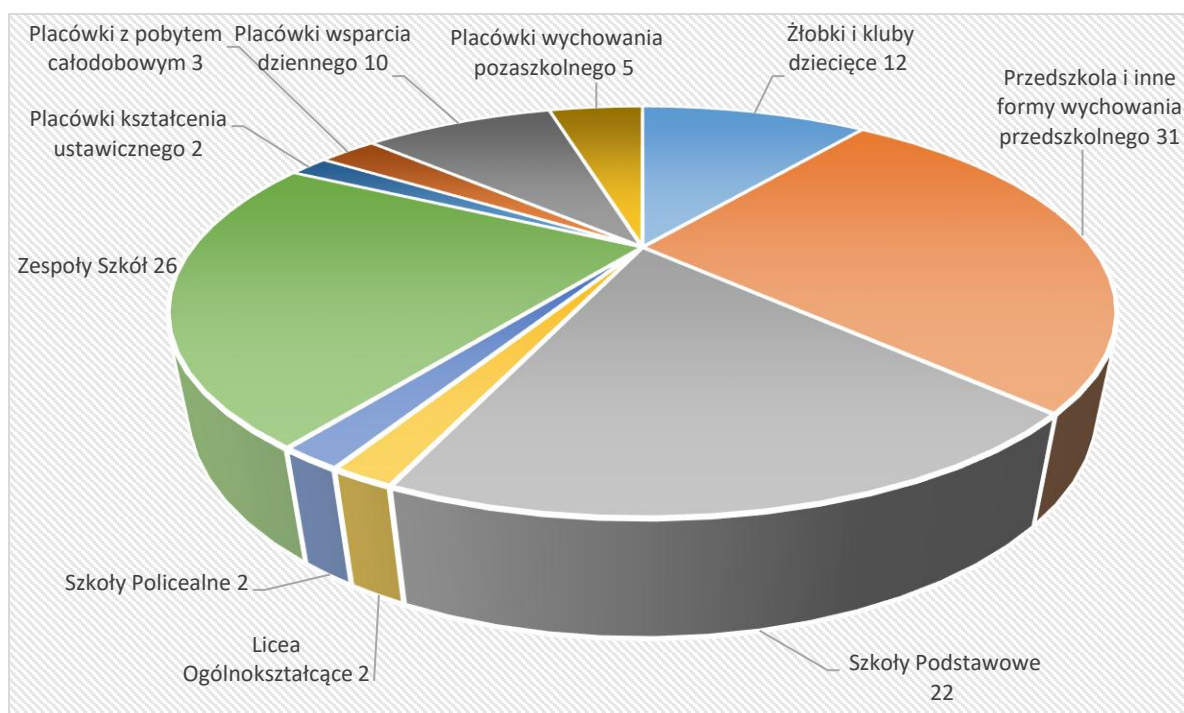
- Zaobserwowany duży wzrost osób narażonych na czynniki biologiczne grupy 2 i 3 wynika ze wzmożonego nadzoru obiektów zajmujących się opieką zdrowotną (PKD 86);
- W porównaniu do lat ubiegłych, zachowany jest reżim w związku z wprowadzaniem do obrotu i stosowania w działalności zawodowej prekursorów narkotykowych kategorii 2 i 3. Nie stwierdzono nieprawidłowości w powyższym zakresie kontroli. W 2025 roku nie było przypadku importu i eksportu poza Europejski Obszar Gospodarczy (EOG);
- W latach 2024 i 2025 skontrolowano wszystkie podmioty wprowadzające do obrotu i udostępniające na rynku produkty biobójcze ujęte w ewidencji Oddziału Higieny Pracy, co związane było z wytycznymi przekazanymi przez Głównego Inspektora Sanitarnego;
- W powiecie kędzierzyńsko-kozielskim kontynuowane są prace związane z unieszkodliwianiem odpadów zawierających azbest. W nawiązaniu do roku 2024, nie zaobserwowano zwiększonej liczby zgłoszeń – liczba miejsc rozbiórki była porównywalna. Nie wykazano nieprawidłowości w zakresie kontroli warunków bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest;
- W roku 2025 zaobserwowano spadek liczby zgłoszonych podejrzeń chorób zawodowych – z 24 w 2024 roku na 5;
- Nadzór nad obrotem produktami kosmetycznymi prowadzono w sposób pełny i adekwatny do liczby podmiotów działających na terenie powiatu. W odróżnieniu do roku 2024, w którym nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie produktów kosmetycznych, w roku 2025 dla jednego przedsiębiorstwa wydano administracyjną karę pieniężną z uwagi na wykryte w trakcie kontroli nieprawidłowości.

6. OCENA STANU SANITARNEGO PLACÓWEK NAUCZANIA I WYCHOWANIA

W ewidencji sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży znajdowało się ogółem **188** placówek, w tym: **115** stałych placówek nauczania i wychowania (obiekty stałe) oraz **73** placówek wypoczynku zimowego/letniego (sezonowe).

Rodzaje stałych placówek nauczania i wychowania objętych nadzorem, przedstawiono na wykresie

Wykres Nr 1. Ewidencja placówek oświatowo-wychowawczych

W ramach sprawowanego nadzoru skontrolowano ogółem 188 placówek, w tym 115 placówek stałych oraz 73 turnusów wypoczynkowych. Powstała jedna placówka – Klub Malucha Przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Długomiłowicach;

2 placówki stałe zawiesiły działalność, nie zostały skontrolowane.

Ocenę stanu sanitarno-technicznego placówek oświatowo-wychowawczych dokonywano pod kątem:

- warunków sanitarno-higienicznych i technicznych,
- infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego,
- ergonomii stanowisk pracy przedszkolaka/ucznia,
- higieny pracy umysłowej,
- obciążenia uczniów ciężarem tornistrów,
- zapewnienia profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami,
- przestrzegania zakazu palenia tytoniu i wyrobów tytoniowych na terenie placówek oświatowych,

Ponadto podczas kontroli przekazywano informacje dotyczące problematyki wszawicy w placówkach oświatowych oraz o kontroli wewnętrznej instalacji ciepłej wody użytkowej pod kątem obecności bakterii *Legionella* sp. W 2025 r. prowadzono również działania edukacyjne dotyczące radonu, w celu ograniczenia ryzyka jego negatywnego wpływu na zdrowie oraz informowano o potrzebie dbania o wewnętrzną sieć wodociągową oraz wykonywaniu badań ciepłej wody użytkowej w kierunku skażenia instalacji bakterią *Legionella*.

Ocena stanu sanitarno-technicznego placówek oświatowo-wychowawczych

W trzech placówkach stan sanitarno-techniczny uległ pogorszeniu, nieprawidłowości dotyczyły:

- niewłaściwego stanu technicznego podłóg w salach lekcyjnych (ubytki i nierówności),
- niewłaściwego stanu technicznego ścian i sufitów w salach lekcyjnych i korytarzach (powierzchnie zawilgocone, brudne, zakurzone, z popękaną i łuszczącą się farbą),

W dwóch placówkach oświatowych będących pod nadzorem Gminy aktualnie trwa budowa nowych sal gimnastycznych.

We wszystkich obiektach zapewniono bieżącą ciepłą wodę w pomieszczeniach sanitarnych dla uczniów oraz środki higieny osobistej.

Ocena higieny i warunków pracy dzieci/uczniów

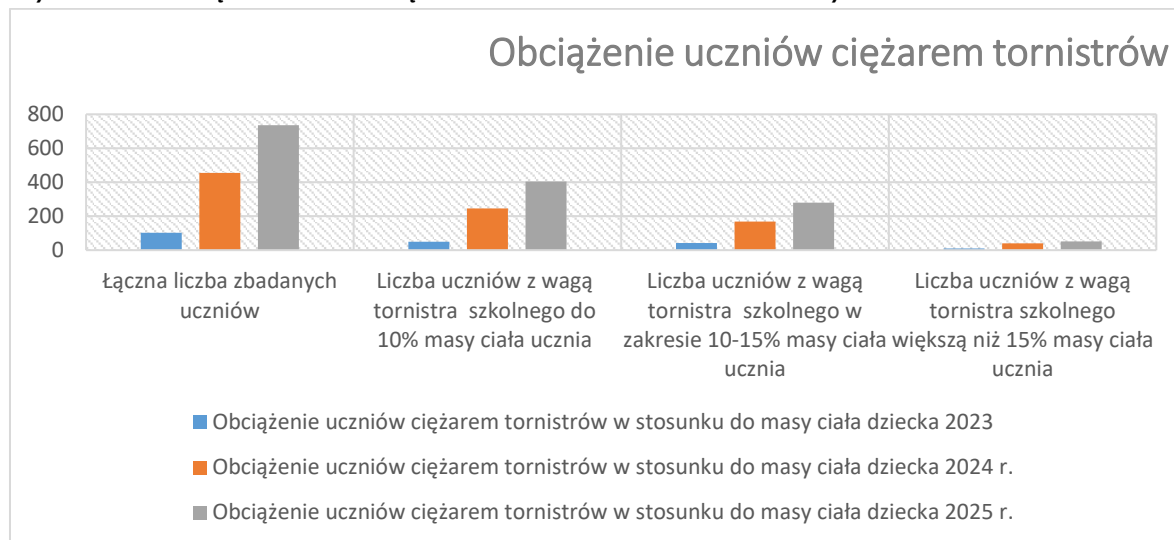
Przeprowadzono badania środowiskowe dotyczące warunków pobytu i nauki w placówkach nauczania i wychowania, w tym:

- **530** ocen dostosowania mebli szkolnych do zasad ergonomii - stwierdzono, że dzieci korzystają z mebli dostosowanych do ich wzrostu.
- **473** ocen planów lekcyjnych w 43 szkołach, w 75 oddziałach stwierdzono, że:
  - zajęcia nie rozpoczynają się o stałej porze, przy czym różnica pomiędzy dniami była większa niż 1 godzina,
  - różnica liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia była większa od 1 godziny.

W pozostałych placówkach skontrolowane plany zajęć lekcyjnych uwzględniały równomierne obciążenie uczniów zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia.

- **30** pomiarów temperatury w 11 placówkach - nie stwierdzono wartości temperatury niższej niż wymagają przepisy.
- **736** oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów - według obowiązujących zaleceń zdrowotnych ciężar tornistra wraz z zawartością nie powinien przekraczać od 10 do 15% wagi ucznia.

Wykres nr 2. Obciążenie uczniów ciężarem tornistrów w stosunku do masy ciała dziecka

Wskazywano, iż w profilaktyce wad postawy u dzieci i młodzieży, istotnym elementem jest także prawidłowe stanowisko pracy ucznia w szkole i w domu oraz aktywność fizyczna.

Zapewnienie uczniom miejsc na podręczniki i przybory szkolne

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi, we wszystkich skontrolowanych szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, zapewniono uczniom miejsca na pozostawienie części podręczników i przyborów szkolnych.

Ocena mikroklimatu

Podczas kontroli zwracano uwagę na warunki mikroklimatyczne w pomieszczeniach dydaktycznych, podkreślając jednocześnie ważność kształtowania prawidłowych nawyków wśród uczniów i zapobieganie zakażeniom przenoszonym drogą kropelkową. W ramach kontroli mikroklimatu pomieszczeń sprawdzano posiadanie przez placówki wentylacji grawitacyjnej lub mechanicznej, a w sezonie jesienno-zimowym dokonywano pomiarów temperatury pomieszczeń, zwracając szczególną uwagę na sale lekcyjne, gdzie zapewniona powinna być temperatura minimalna + 18° C.

Nie stwierdzono wartości temperatury niższej niż wymagają przepisy. W 13 placówkach oświatowo-wychowawczych zainstalowane są oczyszczacze powietrza.

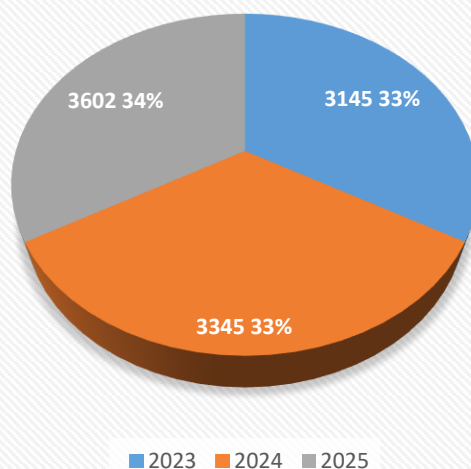
Nadzór nad bezpieczeństwem w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin w placówkach.

W 28 szkołach stosowało substancje i preparaty chemiczne. Analizie poddano prawidłowość przechowywania substancji chemicznych oraz ich mieszanin, a także posiadaną w tym zakresie dokumentację. W wyniku działań kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości.

Dożywianie w placówkach oświatowo-wychowawczych.

Dożywianie dzieci i młodzieży prowadziło 37 placówek w tym 23 placówek zapewniało obiady dwudaniowe dla 2989 uczniów, 14 placówek obiady jednodaniowe dla 613 uczniów. W 3 szkołach posiłki były zapewnione poza placówką. Z posiłków dofinansowywanych korzystało 124 uczniów. Dostęp do wody pitnej w formie źródełek, poidełek lub dystrybutorów z wodą zapewniło 24 szkół. W ramach „Programu dla szkół” w szkołach podstawowych oraz w zespołach szkół, warzywa, owoce oraz produkty mleczne otrzymało 2765 uczniów w 30 placówkach. Ponadto w 3 szkołach funkcjonowały sklepiki szkolne, a w 12 szkołach automaty z żywnością i napojami.

Liczba uczniów korzystających z obiadów

Nadzór nad przestrzeganiem realizacji ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2024 r., poz. 1162 z późn. zm.)
Na terenie placówek oświatowych nie odnotowano nieprawidłowości w tym zakresie.

Profilaktyczna opieka zdrowotna nad uczniami.

Uczniowie wszystkich szkół objęci byli profilaktyczną opieką zdrowotną realizowaną w szkolnych gabinetach profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej.

Ponadto 34 placówek zapewniało uczniom opiekę stomatologiczną. 16 z nich korzystało z dentobusów, 17 posiadało umowę z zewnętrznymi gabinetami stomatologicznymi, a 1 szkoła posiadała gabinet stomatologiczny na terenie placówki.

Ponadto przekazywano informacje dotyczące realizacji programu bezpłatnych szczepień przeciw HPV dla uczniów w wieku od 9 do 14 lat.

Wypoczynek dzieci i młodzieży.

Organizatorzy zapewniaли prawidłowe warunki zakwaterowania, utrzymania higieny osobistej oraz prowadzenia żywienia lub dożywiania. Zapewniono opiekę medyczną.

W porównaniu z rokiem ubiegłym zwiększyła się liczba turnusów wypoczynku letniego o 8 turnusów (2024 r.- 51), a liczba wypoczynku zimowego zmniejszyła się o 1 turnus (2024 r.- 15).

Przygotowanie szkół do nowego roku szkolnego 2025/2026.

W okresie wakacji we wszystkich szkołach prowadzone były prace konserwatorsko-porządkowe, w 31 szkołach prace remontowe mające na celu poprawę stanu sanitarno-technicznego placówek. Zakres prac remontowych przeprowadzonych w placówkach obejmował głównie odmalowanie ścian w salach lekcyjnych, na korytarzach oraz w pomieszczeniach sanitarnych. Kontrole wykazały, że obiekty szkolne zostały prawidłowo przygotowane do rozpoczęcia nowego roku.

Wnioski

Warunki sanitarno-higieniczne w placówkach oświatowo-wychowawczych na terenie powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego ulegają systematycznej poprawie. Na podniesienie standardu technicznego oraz poprawę warunków pobytu uczniów oraz wychowanków w placówkach wpływ miały podejmowane prace remontowe i konserwatorskie obiektów. W trzech placówkach stan sanitarno-techniczny uległ pogorszeniu. We wszystkich skontrolowanych szkołach zapewniono uczniom możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych. W pomieszczeniach sanitarnych zapewniony jest dostęp do środków higieny osobistej oraz bieżąca ciepła woda. Placówki wypoczynku zostały właściwie przygotowane na przyjęcie dzieci i młodzieży. Organizatorzy zapewniaли uczestnikom odpowiednie

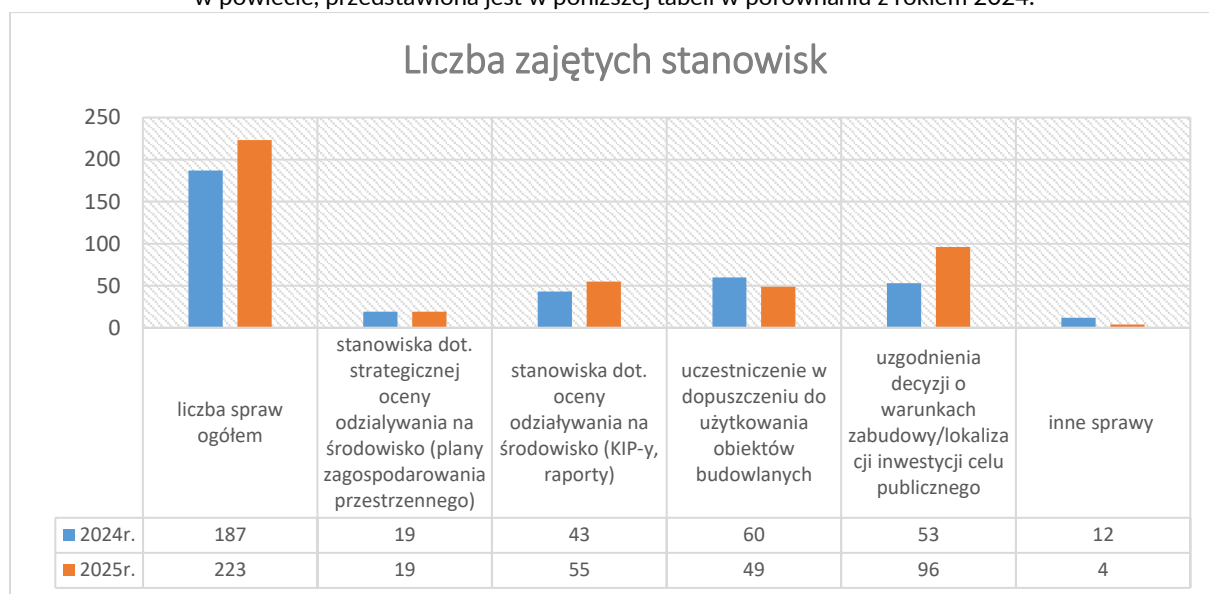
warunki wypoczynku. We wszystkich placówkach obowiązywał zakaz palenia tytoniu i wyrobów tytoniowych.

7. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Zapobiegawczy nadzór sanitarny, sprawowany przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, realizuje ustawowe obowiązki i zadania w zakresie ochrony zdrowia publicznego, w szczególności poprzez:

- opiniowanie lub uzgadnianie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych projektów planów zagospodarowania przestrzennego, planów ogólnych, decyzji o warunkach zabudowy oraz ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego,
- opiniowanie przedsięwzięć w ramach oceny oddziaływania na środowisko,
- uzgadnianie dokumentacji projektowych czy technologicznych,
- zajmowanie stanowisk w ramach uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych.

Liczba stanowisk zależy w dużej mierze od liczby przedsięwzięć planowanych i realizowanych w powiecie, przedstawiona jest w poniższej tabeli w porównaniu z rokiem 2024.

Zwiększona liczba wydanych postanowień związana jest ze zmianą przepisów o planowaniu przestrzennym oraz pracami związanymi ze sporządzaniem planów ogólnych gmin.

Wymienione kierunki działań mają charakter zapobiegawczy i pozwalają na wyegzekwowanie wymogów higieniczno-zdrowotnych oraz higieny środowiska przed powstaniem nowej inwestycji lub jej przebudowy. Działalność Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kędzierzynie-Koźlu w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, związana z procesem inwestycyjnym, skutecznie zapobiegała nieprawidłowościom mającym wpływ na stan sanitarny powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego, tym samym przyczyniła się do powstawania obiektów budowlanych o wyższym standardzie technicznym, zapewniających właściwe warunki zdrowotne mieszkańców i higieny środowiska.

8. PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

Realizowane były następujące programy edukacyjne i kampanie prozdrowotne:

1. Program edukacyjny „Trzymaj Formę!”

Program realizowany jest od 2006 r. Jego organizatorami są Główny Inspektorat Sanitarny i Polska Federacja Producentów Żywności Związek Pracodawców. Program ma na celu dostarczenie wiedzy i zwiększenie świadomości dotyczącej wpływu prawidłowego odżywiania i aktywności fizycznej na zdrowie. Program adresowany jest do uczniów klas V-VIII szkoły podstawowej oraz rodziców. W roku szkolnym 2024/2025 program realizowany był w 19 placówkach oświatowych. Uczestniczyło w nim 1840 uczniów i 618 rodziców. W ramach programu przeprowadzono zajęcia z zakresu edukacji konsumenckiej z uczniami w 3 szkołach podstawowych. Wzięło w nich udział 70 uczniów.

2. Program antytytoniowej edukacji zdrowotnej „Bieg po zdrowie”

Program opracowany przez Główny Inspektorat Sanitarny, skierowany do uczniów IV klasy szkoły podstawowej. Jego celem jest zapobieganie paleniu tytoniu wśród dzieci i młodzieży, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego oraz zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów i używania e-papierosów. W programie wzięło udział 15 szkół, obejmując edukacją 315 uczniów oraz 389 rodziców.

3. „Podstępne WZW”

To program profilaktyki WZW A, B i C dla uczniów szkół średnich. Program ma na celu prowadzenie działań edukacyjnych ze względu na niski poziom wiedzy oraz świadomości społecznej w zakresie infekcji wywołanych przez wirusy zapalenia wątroby typu A, B i C. Organizatorem programu jest Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Opolu oraz Fundacja Gwiazda Nadziei. Zajęcia przeprowadzono w 5 szkołach, w których działaniami edukacyjnymi objęto 631 uczniów i 399 rodziców.

4. „Znamie! Znam je?”

Program dotyczący profilaktyki czerniaka, adresowany do uczniów szkół średnich. Organizatorami programu są Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Opolu oraz Fundacja Gwiazda Nadziei. Program zrealizowało 6 szkół ponadpodstawowych, obejmując edukacją 734 uczniów i 439 rodziców.

5. „ARS, czyli jak dbać o miłość?”

Program powstał w 2013 roku w ramach Projektu „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”. Przygotowany został dzięki wsparciu finansowemu Szwajcarii w ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy. Celem programu jest dotarcie z przekazem edukacyjnym do uczniów szkół ponadpodstawowych i ograniczenie używania substancji psychoaktywnych przez młodzież. Program zrealizowała 1 szkoła, w której przeprowadzono zajęcia wśród 45 uczniów. Dzięki programowi uczniowie zdobyli dodatkową wiedzę nt. negatywnego oddziaływania alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych na zdrowie i relacje społeczne.

6. Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej „Czyste Powietrze Wokół Nas”

Program przygotowany przez Główny Inspektorat Sanitarny. Jego celem jest zwiększenie wiedzy rodziców w zakresie ochrony dzieci przed narażeniem na działanie dymu tytoniowego oraz kształtowanie świadomych, asertywnych postaw wśród dzieci dotyczących ochrony własnego zdrowia w przypadku bezpośredniego kontaktu z osobami palącymi. Adresatami programu są dzieci w wieku 5-6 lat oraz ich rodzice. W roku szkolnym 2024/2025 program realizowany był w 4 placówkach wychowania przedszkolnego. Uczestniczyło w nim 126 dzieci i 45 rodziców.

7. „Skąd się biorą produkty ekologiczne”

Program opracowany przez Główny Inspektorat Sanitarny oraz Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Jego celem jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Program skierowany jest do dzieci uczęszczających do przedszkoli w wieku 5-6 lat i ich rodziców. W programie wzięło udział 15 przedszkoli. Edukacją zostało objętych 349 dzieci i 283 rodziców.

8. „Zarazkom się nie damy, bo o siebie dbamy”

Program przygotowany przez Oddział Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Opolu, którego celem jest kształtowanie prawidłowych nawyków higienicznych, promowanie zasad aktywnego stylu życia i zdrowego odżywiania. Program adresowany jest do dzieci w wieku 6 lat. W roku szkolnym 2024/2025 w programie uczestniczyło 381 dzieci z 15 placówek przedszkolnych.

9. Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS

Państwowa Inspekcja Sanitarna uczestniczy w realizacji programu dotyczącego profilaktyki HIV/AIDS, którego koordynatorem jest Krajowe Centrum ds. AIDS. Głównym celem programu jest ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV/AIDS poprzez m.in. podniesienie poziomu wiedzy w zakresie zapobiegania zakażeniom HIV oraz promowanie odpowiedzialnych postaw i unikania ryzykownych zachowań seksualnych. Działania informacyjno-edukacyjne adresowane są w szczególności do osób dorosłych, młodzieży szkolnej, pacjentów i personelu podmiotów leczniczych oraz kobiet planujących macierzyństwo i oczekujących dziecka. W ramach programu w roku 2025 prowadzona była dystrybucja materiałów wydanych przez Krajowe Centrum ds. AIDS do szkół i placówek medycznych.

10. Wojewódzka kampania „Bezpieczne wakacje”

Celem głównym prowadzonych działań jest podniesienie poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego dzieci i młodzieży przebywających w placówkach wypoczynku letniego. W ramach kampanii przeprowadzono 5 prelekcji dla uczestników półkolonii, dotyczących bezpiecznego wypoczynku nad wodą, bezpiecznego opalania, profilaktyki ukąszeń przez owady i kleszcze, postępowania podczas burzy, higieny mycia rąk. W zajęciach uczestniczyło 130 dzieci i 17 osób kadry pedagogicznej.

11. Europejski Tydzień Szczepień

Europejski Tydzień Szczepień, obchodzony z inicjatywy Światowej Organizacji Zdrowia, realizowany był w terminie 27 kwietnia – 3 maja 2025 r. Celem akcji jest zwiększenie wiedzy na temat korzyści

wynikających ze szczepień oraz ryzyka związanego ze spadkiem liczby osób zaszczepionych. W 2025 roku odbyły się 3 zajęcia edukacyjne w 2 przedszkolach, w których wzięło udział 57 dzieci i 7 nauczycieli.

12. Światowy Dzień bez Tytoniu

Światowy Dzień bez Tytoniu obchodzony jest corocznie 31 maja. W 2025 roku zorganizowano stoisko edukacyjne w szkole ponadpodstawowej, skierowane do uczniów i pracowników szkoły, podczas którego zachęcano do zerwania z nałogiem tytoniowym, przedstawiano negatywne skutki palenia tytoniu i korzyści wynikające z niepalenia. Prowadzono również badania poziomu tlenu węgla w wydychanym powietrzu. W przedsięwzięciu uczestniczyło 76 osób. Ponadto przeprowadzono spotkanie edukacyjne dla uczniów klas VI-VIII szkoły podstawowej, w którym wzięło udział 58 uczniów i 3 nauczycieli. Tematyka zajęć dotyczyła szkodliwości e-papierosów oraz miała na celu uświadomienie młodzieży, jakie strategie manipulacyjne stosują koncerny tytoniowe, aby zachęcić młodych ludzi do używania e-papierosów.

13. Światowy Dzień Rzucania Palenia

Światowy Dzień Rzucania Palenia, obchodzony jest corocznie w trzeci czwartek listopada. W ramach tej akcji przeprowadzono prelekcję dla uczniów szkoły ponadpodstawowej nt. negatywnych konsekwencji zdrowotnych zarówno czynnego, jak i biernego palenia tytoniu i stosowania innych wyrobów tytoniowych. W spotkaniu uczestniczyło 40 uczniów i 2 nauczycieli. Zorganizowano również stoisko edukacyjne, podczas którego prowadzono rozmowy indywidualne z uczniami z zakresu profilaktyki antytytoniowej, wykonano badania poziomu tlenu węgla w wydychanym powietrzu oraz przeprowadzono ćwiczenia z wykorzystaniem alkogogli. W przedsięwzięciu wzięło udział 67 osób.

14. Spotkanie Klubu Pacjenta

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Kędzierzynie-Koźlu wzięła udział w spotkaniu Klubu Pacjenta, które organizowane było przez Fundację „Z sercem Pacjenta” i Grupę American Heart of Poland pod honorowym patronatem Ministra Zdrowia i Narodowego Funduszu Zdrowia. Adresatami akcji byli seniorzy. Pracownicy PSSE w Kędzierzynie-Koźlu przygotowali stoisko edukacyjne, podczas którego udzielali porad m.in. z zakresu szczepień ochronnych, zdrowego odżywiania, profilaktyki palenia tytoniu i raka skóry – czerniaka. Prowadzono także dystrybucję materiałów edukacyjnych i badania poziomu tlenu węgla w wydychanym powietrzu dla osób palących tytoń. W stoisku wzięło udział 58 osób. Podczas wydarzenia kierownik Oddziału Epidemiologii wygłosił również wykład pt. „Szczepienia zalecane dla seniorów”.

15. Dzień Otwarty Państwowej Inspekcji Sanitarnej

W dniu 9 kwietnia 2025 r. zorganizowano Dzień Otwarty Państwowej Inspekcji Sanitarnej, mający na celu przybliżenie społeczeństwu zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej i podkreślenie znaczenia działań podejmowanych na rzecz zdrowia publicznego.

Podczas wydarzenia pracownicy PSSE w Kędzierzynie-Koźlu przeprowadzili m.in. prelekcje dla uczniów klas VII-VIII szkoły podstawowej na następujące tematy: „Edukacja konsumencka. Odczytywanie etykiet produktów spożywczych i chemicznych”, „Hałas w naszym otoczeniu”, „Skąd się bierze woda w kranie? Techniki pobierania próbek wody”. Społeczność lokalna mogła skorzystać z konsultacji dotyczących: wymagań higieniczno-sanitarnych obiektów będących pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej, szczepień ochronnych dla dzieci i dorosłych, chorób zakaźnych, chorób zawodowych i oceny ryzyka zawodowego, ekshumacji, badania wody. W akcji uczestniczyło 75 odbiorców.

Ponadto na stronie internetowej oraz portalu Facebook zamieszczane były informacje m.in. nt. programów edukacyjnych koordynowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną, kampanii „Bezpieczne wakacje”, „Jesień bez infekcji”, „Zwykły kaszel czy objaw gruźlicy? Sprawdź”, Światowego Dnia bez Tytoniu, Światowego Dnia Rzucania Palenia, Światowego Dnia Zdrowia, Światowego Tygodnia Wiedzy

o Antybiotykach, Europejskiego Tygodnia Szczepień, profilaktyki HIV/AIDS, prawidłowego odżywiania, profilaktyki nowotworów, szczepień ochronnych m.in. przeciw HPV, grypie oraz innych zagadnień związanych z tematem zdrowia.